

Incrassatū est cor ppli hui⁹ et au-
rib⁹ graui⁹ audierunt ⁊ oculos
suos opresserūt. ne forte videant
ocul⁹ ⁊ aurib⁹ audiant ⁊ corde in-
telligant ⁊ ouertāt se ⁊ sanē eos
Notū ergo sit vobis. qm̄ gentib⁹
missus est hoc salutare dei ⁊ ipi au-
dient. Et cū hec dixiss⁹ exierūt ab
eo iudei multā hñtes inf se q̄stio-
nē. Mansit autē biēnio toto ī suo
cōductu ⁊ suscipiebat oēs qui in-
grediebāt ad eū: predicās regnū
dei ⁊ docēs que sūt de dño ihu xpō
cū omni fiducia sine phibicōne.

Explīcit liber actū apłor.

Incipit plog⁹ in eplā cano-
micas. **C**apitulū p̄mū.

Non ita est ordo apł
grecos q̄ integre sa-
piūt fidemq̄ rectā:
sectant⁹ epistolāz
septē que canonicē
nūcupant. sicut in latinis co dici-
b⁹ inueniē: ut q̄ petrus est p̄mus
ī ordine apłor: p̄me sint etiā ei⁹
epistole in ordine ceteraz. S; sic
euangelistas ducluz ad veritatis
lineā: corripim⁹. ita has p̄prio or-
dini deo inuāte reddidim⁹. Est ei⁹
vna eaz p̄ma iacobi: due petri-
tres ioh̄is et iude vna. Que si sic
ut ab eis digeste sūt itaq̄ ab inf
pretib⁹ fidelit in latinū verterent⁹
eloquiū nec ambiguitatē legenti-
bus facerēt. nec sermonū sese va-
rietas impugnaret: illo precipue
loco vbi de vnitāte trinitatis ī p̄-
ma ioh̄is eplā positū legim⁹. in q̄
etiā ab infidelib⁹ trāslatorib⁹ ml-
tū erratū eē a fidei veritate cōperi-

m⁹: triū tñmo do vocabula hoc
est aque sāguinis ⁊ spūs in ipsa
sua edicōe ponētib⁹ ⁊ patris ver-
biq̄ ac spūs testimoniū omitten-
tib⁹ in q̄ maxime et fides catholi-
ca roborat⁹ ⁊ p̄is ⁊ filij ⁊ spūs san-
cti vna dimitatis substantia o pro-
bat⁹. In ceteris vero eplis q̄ntū a
nostra alioz distet edicō: lectoris
prudētie derelinquo. Sed tu vgo
xp̄i eustochiū duz a me impensū
scripture veritatez inquiris meam
quodcāmō senectutē inuidoz den-
tib⁹ corrodendā expōis qui me
falsariū corruptorēq̄ sanctaz p-
nūtiānt scripturaz. Sed ego ī tali
ope nec emuloz meoz inuidētā
p̄timeſco. nec sādē scripture veri-
tatem poscentib⁹ denegabo.

Explīcit plogus. **I**ncipit ar-
gumentū in eplāz canonicaz
beati iacobi apostoli.

Iacob⁹ apl⁹ sādū instruit de cū-
cultū celestiu p̄ceptoz ⁊ regu-
la katholice obseruatīe ⁊ de inui-
cte patiētīe maiestate et de reuela-
tione plurimoz ⁊ de mendatio
magistroz.

Explīcit argumentū. **I**ncipit
eplā canoica bti iacobi apli.

Iacob⁹ dei ⁊ dñi nři ihu xp̄i seru⁹
duodecī tribub⁹ que sūt in disp-
sione salutē. Omne gaudiū exīsti-
mate fratres mei cū in tēptatiōes
varias incideritis: sciētes q̄ pba-
tio fidei vestre patiētīaz opat⁹. Pa-
tientia aut op⁹ p̄fectū hāteat. ut
sit p̄fecti ⁊ integri in nullo defici-
entes. Si quis aut veltz indiget

sapiētia postulet a dō q̄ dat oib⁹
affluent a nō impropeāt a dabit
ei. **P**ostulet aut̄ in fide: nō hesitās
Qui em̄ hesitat simil̄ ē fludui ma
ris q̄ a vento mouet et circūferē.
Non ḡ estimet hō ille q̄ accipiat
aliqd a dñō. **V**ir duplex amō in
cōstans ē i oib⁹ vīs suis. **G**lorie
tur aut̄ frat̄ humil̄ in exultacōne
sua. **D**iuēs aut̄ in humilitate sua.
qm̄ sicut flos sem̄ trāsibit. **E**xort⁹
ē em̄ sol cū ardore a arefecit fenuz
a flos eius decidit a decōr vultus
ei⁹ deperit. **I**ta a diuēs i itinerib⁹
suis marcescet. **B**ñs vir q̄ suffert
temptacōem. qm̄ cū p̄batus fue
rit accipiet coronā vite quā p̄pro
misit deus diligentibus se. **N**emo
cum tēptatur dicat: qm̄ a deo tēp
tor. **D**e⁹ em̄ intēptator maloz ē
Ip̄e at̄ neminē tēptat. **V**nusquis
qz vero tēptat a concupiscentia sua.
abstractus a intellectus. **D**em̄ de concu
piscencia cū cōceperit parit peccatū
Peccatū vero cum cōsumatū fuerit
generat mortē. **N**olite itaqz errare
fratres mei dilectissimi. **O**mnē da
tū optimū a oē donū p̄fectū defur
sū ē descēdens a p̄ie luminū. apud
quē nō est trāsmutacō nec vicissi
tudinis obūbracō. **V**olūtariē ei
genuit nos verbo veritatis: ut si
m⁹ imitū aliqz creaturē ei⁹. **S**citis
fratres mei dilectissimi. **S**it autēz
oīs hō velox ad audiēdū. tard⁹
aut̄ ad loquēdū a tard⁹ ad irā
Ira em̄ viri iustitiā dei nō operat̄
Prop̄ qd̄ abitiētes oēm immū
ditiā a abūdantiā malitiē in man
suetudinē suscipite istū verbū qd̄
pōt saluare aīas vr̄as. **E**stote autē
factores verbi a nō auditores tm̄

fallētes vosmetipsos. qz si quis au
ditor ē verbi a nō factor hic opa
rabit̄ viro cōsiderati vultū natui
tatis sue in speculo. **C**ōsiderauit ei
se a abiit a statim oblitus ē qua
lis fuerit. **Q**ui aut̄ p̄spererit i lege
p̄fecte libertatis a p̄māserit in ea
nō auditor obliuiosus factus. sed
factor opis: hic bñs in facto suo
eit. **S**i quis aut̄ putat se religiosū
ēē nō refrenās linguā suā s̄ sedu
cens cor suū: huius vana est reli
gio. **R**eligio mūda a immaculata
apud deū a patrē h̄c est. visitare
pupillos a viduas in tribulacō
ne eoz et immaculatū se custodi
re ab hoc seculo. **Ca. ij.**

Fratres mei: nolite in p̄sona
rū accēpōne habere fidē do
minū nr̄i ihu xp̄i glorie. **E**cem̄ si in
troierit i ouentū vestz vir: aureū
anulū hñs in veste cādib⁹ a. itroie
rit a paup̄ in sordido habitu a in
tendatis i eū q̄ indutus ē veste p̄
clara a dixeritis ei tu sede hic: bñ.
paup̄ aut̄ dicatis tu sta illic aut
sede sub scatello pedū meoz. non
ne indicatis apud vosmetipsos a
fadi estis iudices cogitacōnū im̄
quarū. **A**udite fratres mei dile
ctissimi. **N**ōne deus elegit paupes
in hoc mūdo diuites in fide a here
des regni qd̄ repromisit deus dili
gentib⁹ se. **V**os at̄ exhonoralis
pauperem. **N**onne diuites per po
tentiam oppriment vos a ipsi at
trahunt vos ad iudiciā. **N**onne
ipsi blasphemant bonū nomen
qd̄ inuocatum est super vos. **S**i
tamen legem perficitis regalem
scdm̄ scripturas diliges proximū
tuum sicut teipsum: benefacitis.

si autem personas accipitis per animam opere
ramini: redarguti a lege quasi trans-
gressores. Quicunque autem totam legem
seruauerit. offendat autem in uno:
factus est omnium reus. Qui enim dixit
non mechaaberis: dixit et non occides.
Quod si non mechaaberis. occides autem:
factus es transgressor legis. Sic lo-
quimini et sic facite. sicut per legem li-
bertatis incipientes iudicari. Iudi-
cium enim sine misericordia illi qui non
facit misericordiam. Super exaltat autem
misericordia iudicium. Quid proderit
fratres mei si fide quod dicat se habere:
opera autem non habeat. Numquid poterit
fides saluare eum. Si autem fratres aut
sorores nudi sint et indigeant victu
quotidiano. dicat autem aliquis ex
vobis illis. ite in pace: calefacimini
et saturamini. non dederitis autem eis
quod necessaria sunt corpori: quod proderit.
Sic et fides si non habeat opera: mor-
tua est in semetipsa. Sed dicit aliquis
Tu fide habes et ego opera habeo.
Ostende mihi fides tuam sine operibus
et ego ostendam tibi ex operibus fidem
meam. Tu credis quoniam unus est deus
benefacis. Et demones credunt et con-
tremiscunt. Vis autem scire o homo inanis
quoniam fides sine operibus otiosa est.
Abraham pater noster nonne ex ope-
ribus iustificatus est: offerens ysa-
ac filium suum super altare. Vides quoniam
fides cooperabatur operibus illius et ex
operibus fides consummata est. Et sup-
pleta est scriptura dicens. Credidit
abraham deo et reputatum est illi ad
iustitiam et amicus dei appellatus est.
Videtur quoniam ex operibus iustificatur
homo et non ex fide tantum. Similiter autem et
raab meretrix. nonne ex operibus iu-
stificata est suscipiens nuntios et alia

via eiciens. Sic ei corpus sine spiritu
mortuum est: ita et fides sine operibus
mortua est. Capitulum. iij.

Nolite plures magistri fieri fratres
mei: scientes quoniam magis iudi-
cium sumitis. In multis enim offendit
meus oculus. Si quis in verbo non offen-
dit: hic perfectus est vir. Potest etiam
freno circūducere totum corpus. Si
autem equis frenum in ora mittimus ad
consentiendum nobis: donec corpus illorum
circūferimus. Et ecce naues cum ma-
gnae sint et a ventis validis mine-
tur: circūferuntur autem a modico gu-
bernaculo ubi impetus dirigentis
voluerit. Ita et lingua modicum quod
dem membrum est et magna exaltat.
Ecce quatenus ignis quoniam magnam flammam
incendit. Et lingua ignis est: vniu-
ersitas iniquitatis. Lingua constituitur in
membris nostris quae maculat totum
corpus et inflamat rotam natiuitatis
nostrae inflamata a iehenna. Omnis
enim natura bestiarum et volucrum et ser-
pentium etiam ceterorum domans et do-
mita sunt a natura humana. lingua
autem nullus hominum domare potest. In-
quietum malum: plenum veneno mortis
fero. In ipsa benedictionem dei et pre-
terea et in ipsa maledictionem homines qui ad
ymaginem et similitudinem dei facti
sunt. Ex ipso ore procedit benedictio et
maledictio. Non oportet fratres mei
hec ita fieri. Numquid fons de eodem
foramine emanat dulcem et amaram
aquam. Numquid potest fratres mei si-
cus vuas facere: aut vitis ficus.
sic neque salsa dulcem potest facere aquam.
Quis sapiens et disciplinatus in se-
ipso. Ostendat ex hoc conuersatione
operam suam in mansuetudine sa-
pientie. Quod si zelum amarum habetis

et attentiones sint in cordibus vestris.
nolite gloriari et medaces esse adu-
sus veritatem. Non est enim ista sapien-
tia de sursum descendens a patre lumi-
nis. sed terrena animalis: dyabolica.
Vbi enim zelus et contentio ibi in-
constantia et omne opus prauum.
Que autem de sursum est sapientia: pri-
mum quidem pudica est. deinde paci-
fica. modesta suadibilis. bonis con-
sentiens. plena misericordie et fru-
ctibus bonis: iudicans sine simula-
tione. Fructus autem iustitie in pace
seminat: facientibus pacem. **Ca. iij.**

Unde bella et lites in vobis. Non
ne ex concupiscentiis vestris
que militant in membris vestris.
Concupiscitis et non habetis. occidi-
tis et zelatis et non potestis adipisci.
Litigatis et belligeratis et non ha-
betis propter quod non postulatis. Peti-
tis et non accipitis eo quod male peti-
tis: ut non concupiscentiis vestris infu-
matis. Adulteri: nescitis quod amici-
tia huius mundi inimica est dei. Qui-
cumque ergo voluerit amicus esse seculi
huius: inimicus dei constituitur. An pu-
tatis quod inanimata scriptura dicat ad
inuidiam concupiscit spiritus qui habi-
tat in vobis. Maiorem autem dat gratiam.
Propter quod dicit deus superbis re-
sistit. humilibus autem dat gratiam.
Subditi ergo estote deo. resistite
autem dyabolo et fugiet a vobis. Ap-
propiate deo et appropinquabit vo-
bis. Emundate manus peccatores et
purificate corda duplices animo.
Miseri estote et lugete et plorate.
Risus vester in ludum conuertatur et gau-
dium in merorem. Humiliamini in con-
spectu domini et exaltabit vos. Nolite
detrahere alterutrum fratres mei. Qui

detrahit fratri aut qui iudicat fratrem
suum detrahit legem et iudicat legem.
Si autem iudicas legem non es factor
legis sed iudex. Vnus est enim legisla-
tor et iudex qui potest perire et litera est.
Tu autem quis es qui iudicas pro-
ximum tuum. Ecce nunc qui dicitis ho-
die aut crastino ibimus in illam ci-
uitatem et faciemus ibi quidem annum
et mercabimur et licet faciemus quod
ignoratis quid erit in crastino. Que
est enim vita vestra. Vapor est ad mo-
dicum paries et deinceps extermina-
bitur pro eo ut dicatis. si dominus volue-
rit et si vixerimus: faciemus hoc aut
illud. Nunc autem exultatis in super-
biis vestris. Vis exultatio talis ma-
ligna est. Scienti igitur bonum facere
et non facienti peccatum est illi. **Ca. v.**

Habete nunc diuites ploantes et lu-
lantes in miseriis vestris que
aduenerunt vobis. Diuitie vestre pu-
rescere sunt et vestimenta vestra a tineis
comesta sunt. Aurum et argentum vestrum
eruginauit et erugo eorum in testa-
mentum vobis erit et maleducabit car-
nes vestras sicut ignis. Thesaurisati
sitis vobis in nouissimis diebus.
Ecce merces operariorum qui messue-
runt regiones vestras que fraudata
est vobis clamat et clamor eorum in au-
res domini sabaoth introiuit. Epula-
ti estis super terram in luxuriis enu-
tristis corda vestra. In die occisio-
nis addixistis et occidistis iustum
et non resistit vobis. Patientes igitur esto-
te fratres usque ad aduentum domini. Ecce
agricola expectat pretiosum fructum
terre: patienter fratres donec accipiat
truncum et serotinum. Patientes igitur
estote et vos et confirmate corda ve-
stra: quoniam aduentus domini appropinquabit

Nolite ingemiscere fratres in alter
utrum: ut non indicemini. Ecce index
an ianuam assistit. Exemplum accipite
fratres laboris et patientie prophetas
qui locuti sunt in nomine domini. Ecce bea-
tificamus eos qui sustinuerunt. Suf-
ferentiam iob audistis et finem domini
vidistis quoniam misericors est dominus et mi-
serator. Ante omnia autem fratres mei
nolite iurare: neque per celum neque per
terram neque aliud quodcumque iuramen-
tum. Sit autem sermo vester est est: non
non: ut non sub iudicio decidatis.
Tristatur autem aliquis vestrum: oret
equo animo et psallat. Infirmitatem quam
in vobis: inducat presbiteros ecclesie
et orent super eum: vnguentes eum oleo
in nomine domini. Et oratio fidei saluabit
infirmum et allevabit eum dominus et si in
peccatis sit dimittent ei. Confitemini
inquit alterutrum peccata vestra et orate
pro invicem ut saluemini. Multum enim
valet deprecatio iusti assidua. Be-
lias homo erat similis nobis passibilis
et oratione oravit ut non plueret
super terram et non pluit annos tres
et menses sex. Et rursum oravit et ce-
lum dedit pluviam et terra dedit fru-
ctum suum. Fratres mei si quis ex vo-
bis erraverit a veritate et convertere-
rit quis eum: scire debet. quoniam qui con-
vertit peccatorem ab errore vie sue
salvabit animam eius a morte et ope-
rit multitudinem peccatorum eius.

Explicit epistola canonica beati Jaco-
bi apostoli. Incipit argumentum in epi-
stola canonica beati Petri apostoli.

Discipulos salvatoris in-
victi toto orbe diffusos
et peregrinos in hoc secu-

lo monstrat et petite vite penite-
re suadet et in novam vitam perficere totum
cum sollicitudine exhortatur symon pe-
trus filius iobis punitie galilee vi-
co bethsaida frater andree apostoli.

Explicit argumentum. Incipit
epistola canonica beati Petri apostoli.

Petrus apostolus ihesu
christi: electis advenis
dispersionis ponti-
galatie capadocie
asie et bithymie sem-
per scientiam dei patris in sanctificatione
spiritus in obedientiam et aspersionem san-
guinis ihesu christi: gratiam vobis et pacem mul-
tiplicet. Benedictus deus et pater do-
mini nostri ihesu christi qui secundum misericor-
diam suam magnam regeneravit nos
in spem vivam per resurrectionem ihesu
christi ex mortuis in hereditatem incor-
ruptibilem et incontaminatam et imar-
cescibilem conservatam in celis: in vobis
qui in virtute dei custodimini per fidem
in salutem patrum revelari in tempore
novissimo. In quo exultabitis: mo-
dicum nunc si oportet contristari in va-
riis temptationibus: ut probatio vestre
fidei multo pretiosior sit auro quod per
ignem probatur: inveniamus in laudem et
gloriam et honorem in revelatione ihe-
su christi quem cum non videtis diligitis:
In quem nunc quod non videtis creditis:
credentes autem exultabitis leticia in-
enarrabili et glorificata: reportan-
tes finem fidei vestre salutem amaram
vestram. De qua salute exquirent
atque scrutati sunt prophete qui de futu-
ra in vobis gratiam prophetaverunt: scrutan-
tes in quo vel quale tempus significa-
ret in eis spiritus christi prevenientis eas